

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного
комітету України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України» (далі – законопроєкт, проєкт Закону) передбачає проведення реформи законодавства про захист економічної конкуренції, та, у зв'язку з цим вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України, яка має на меті підвищення ефективності системи розвитку та захисту економічної конкуренції, вдосконалення державної політики у сфері захисту економічної конкуренції, посилення інституційної спроможності Антимонопольного комітету України та розроблений відповідно до вимог статті 256 Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Верховною Радою України 16 вересня 2014 року (далі – Угода про Асоціацію).

2. Цілі та завдання законопроєкту

Статтею 256 Угоди про Асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання наблизити українське законодавства про конкуренцію та практику застосування до *acquis communautaire* Європейського Співтовариства.

На виконання зазначеного зобов'язання в рамках проєкту Twinning європейськими експертами в березні 2019 року розроблено «Порівняльно-правовий аналіз Закону України «Про захист економічної конкуренції України. Рекомендації щодо законодавчих змін» (далі - Gap Analysis), яким визначено в якій частині законодавство про захист економічної конкуренції не відповідає європейському законодавству та надано рекомендації щодо необхідних законодавчих змін для їх усунення. Gap Analysis також базувався на основі звітів ОЕСР (2008, 2016) та ЮНКТАД (2013).

На основі Gap Analysis розроблено план пріоритетів законодавчих змін та розподілено їх на два етапи.

До першого етапу реформи відносяться:

- удосконалення понятійно-категоріального апарату законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, стосовно понять «суб'єкт господарювання», «контроль»;
- удосконалення механізмів контролю за концентраціями суб'єктів господарювання;
- законодавче закріплення механізмів установлення пріоритетів діяльності Комітету;
- визначення на законодавчому рівні порядку проведення перевірок суб'єктів господарювання;
- вдосконалення механізмів звільнення від відповідальності для

учасників антиконкурентних узгоджених дій (leniency)

- запровадження інститутів врегулювання у справах (settlement);
- вдосконалення порядку відшкодування шкоди, завданої порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції;
- запровадження солідарної відповідальності відповідачів під час сплати штрафів;
- забезпечення фінансової незалежності Антимонопольного комітету України;

До другого етапу реформи:

- поняття: узгоджені дії, домінуюче положення та зловживання ним;
- інституційна незалежність;
- заходи розслідування порушень;
- виявлення та припинення порушень;
- попереднє рішення;
- зобов'язання у концентраціях;
- штрафи, штрафи за кожний день невиконання вимог;
- строки давності;
- доступ до матеріалів справи та використання зазначеної в них інформації;
- адміністративний перегляд рішень.

Даний законопроект розроблений на виконання першого етапу реформи.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Проект Закону спрямований на посилення повноважень Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) з метою ефективного розслідування порушень законодавства про захист економічної конкуренції та забезпечення балансу дотримання інтересів суб'єктів господарювання.

3.1. Визначення термінів.

Термін «контроль» конкретизовано «можливістю» мати вирішальний вплив з метою врахування «негативного контролю» в концентраціях у відповідності до *acquis communautaire* ЄС.

Термін «суб'єкт господарювання» конкретизовано в частині визначення групи суб'єкта господарювання: «група суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю» з метою врахування не лише горизонтальних відносин контролю, а й вертикальних.

Запроваджено визначення поняття «інше володіння особи» з метою конкретизації можливих місць проведення перевірок, яке узгоджується з положеннями статті 7 Директиви Європейського Парламенту та Ради №2019/1 від 11 грудня 2018 року щодо надання повноважень органам державної влади держав-членів з питань конкуренції задля більшої ефективності та забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку (далі – Директива №2019/1).

3.2. Контроль за концентраціями

На виконання частини другої статті 256 Угоди про Асоціацію, а саме імплементації статті 5 (1) - (2) Регламенту Ради (ЄС) №139/2004 від 20 січня 2004 року про контроль за концентрацією між підприємствами (далі - Регламент ЄС про злиття) законопроектом вносяться зміни в обрахування порогових показників учасників концентрації. Рахується лише об'єкт придбання у зв'язку з тим, що на українських ринках показники тієї частини групи продавця, відносини з якою припиняються, не мають впливу на конкуренцію. З метою запобігання придбання по частинах вводиться запобіжник – транзакції між одними і тими ж суб'єктами господарювання протягом 2 років вважаються однією концентрацією.

З метою недопущення обмеження конкуренції, зокрема шляхом монополізації українських ринків, з огляду на те, що при обрахунку порогових показників група продавця не враховується, вартісні показники в Україні суб'єкта господарювання, над яким або частиною якого набувається контроль, знижено з 4 мільйонів євро до 2 мільйонів євро.

Таким чином забезпечується зосередження уваги Комітету саме на конкуренції на українських ринках та зменшується адміністративний тиск на бізнес.

Передбачається розширення процесуальних прав учасників концентрації, зокрема:

- право на подання клопотання щодо проведення слухання по справі;
- право на ознайомлення з протоколом слухання та отримання його копії;
- право на продовження строку розгляду справи про концентрацію на один місяць, якщо учасники концентрації бажають запропонувати зобов'язання у концентрації;

- право на ознайомлення з матеріалами справи після встановлення органами Комітету підстав для заборони концентрації.

Законопроектом передбачається підвищення розміру плати у разі подання заяв про надання дозволу Комітету на концентрацію, узгоджені дії, надання Комітетом висновків, передбачених статтями 14, 29 Закону «Про захист економічної конкуренції» (попередні висновки стосовно концентрації, узгоджених дій). Дані зміни мають на меті компенсувати витрати Комітету, пов'язані з розглядом відповідних заяв та збалансувати надходження до бюджету з огляду на прогнозоване зменшення кількості заяв на концентрацію у зв'язку із змінами в обрахунку порогових показників учасників концентрацій.

3.3. Встановлення пріоритетів діяльності Антимонопольного комітету України

Запроваджується право Комітету не розпочинати розгляд справ за заявами суб'єктів господарювання, громадян, об'єднань, установ, організацій, поданнями органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, якщо зазначені в заяві ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції не відповідають встановленим Антимонопольним комітетом України пріоритетам його діяльності.

Дана норма узгоджена з положенням параграфу 23 та статті 4(5) Директиви №2019/1, та покликана забезпечити ефективне використання ресурсів Комітету з метою зосередження на запобіганні та припиненні глобальних порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

3.4. Проведення перевірок органами Антимонопольного комітету України

На теперішній час порядок проведення перевірок органами Антимонопольного комітету України передбачає право на проведення перевірок суб'єктів господарювання та їх об'єднань навіть у разі відсутності ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Це може призводити до порушення принципу правової визначеності та не відповідає європейському законодавству.

З метою приведення порядку проведення перевірок суб'єктів господарювання та об'єднань до частини першої статті 17 Регламенту Ради ЄС 1/2003, законопроектом передбачається встановити повноваження органів Антимонопольного комітету України щодо перевірок суб'єктів господарювання і об'єднань лише у разі наявності ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції з метою збирання доказів порушення. Окрім того, розширення повноважень Комітету щодо проведення перевірок розроблені на виконання Меморандуму про економічну та фінансову політику щодо нової 18-ти місячної Програми Stand-by для України від 02 червня 2020 року, схвалений Радою директорів Міжнародного валютного фонду 09 червня 2020 року (далі – Меморандум з МВФ) щодо посилення повноважень АМКУ щодо проведення фізичних обшуків та конфіскації документів та забезпечення обміну інформації з іншими правоохоронними органами.

Запроваджується можливість проведення перевірок органами Антимонопольного комітету України у місцях проживання та інших володіннях осіб. З метою недопущення неправомірного обмеження прав і свобод людини, проведення перевірки здійснюється на підставі рішення суду. Відповідні зміни вносяться до Господарського процесуального кодексу України.

Чинною редакцією Закону України «Про захист економічної конкуренції» врегульовано лише порядок вилучення доказів, накладення арешту у зв'язку з чим додається 44-1, яка врегульовує порядок проведення перевірок.

До повноважень членів комісії з проведення перевірки додаються, зокрема, можливість опломбовувати приміщення, системи комунікації чи місць зберігання інформації. За самочинне розпломбування встановлюється відповідальність – штраф у розмірі одного відсотка доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф (зміни до статті 50, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Також, запроваджується повноваження Комітету викликати для надання пояснень, які стосуються розгляду справи про порушення законодавства про

захист економічної конкуренції, посадових осіб, працівників та представників суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, інших юридичних осіб, їх структурних підрозділів, філій, представництв, інших фізичних осіб.

Розпорядження про виклик є обов'язковим до виконання, відповідно до запропонованої статті 24 Закону України «Про Антимонопольний комітет України». У разі неявки посадових осіб чи працівників суб'єктів господарювання передбачена відповідальність – штраф у розмірі одного відсотка доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф (зміни до статті 50, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

З метою посилення інструментів розслідування порушень законодавства про захист економічної конкуренції Комітет матиме безперешкодний доступ до реєстрів, баз даних тощо (стаття 25 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»). Разом з тим, з метою зменшення навантаження на бізнес суб'єктам господарювання надається право не подавати повторно на вимогу органів Комітету, інформацію, яка вже надавалася протягом дванадцяти місяців, що передують дню отримання такої вимоги.

Зокрема, запроваджується обов'язок суб'єктів державної реєстрації, нотаріусів надавати документацію або реєстраційні справи на вимогу органів Антимонопольного комітету України у зв'язку з розглядом справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Також, для забезпечення належного здійснення перевірки працівниками Комітету, в тому числі для усунення загроз життю і здоров'ю членів комісії, за зверненням Антимонопольного комітету України залучається поліція.

З метою забезпечення реалізації нових повноважень Комітету вносяться зміни до наступних Законів України:

Господарський процесуальний кодекс України;

«Про доступ до судових рішень»;

«Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»;

«Про нотаріат»;

«Про національну поліцію».

3.5. Запровадження врегулювання у справах (Settlement) та удосконалення порядку та підстав звільнення від відповідальності (Leniency), відшкодування збитків

З метою зменшення навантаження на судові органи та запровадження принципу *Res judicata* (остаточність рішення) вводиться нова процедура – врегулювання у справ про антиконкурентні узгоджені дії та зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку.

Після отримання попередніх висновків у суб'єкта господарювання з'являється право врегулювати справу шляхом підписання угоди про врегулювання справи, істотними умовами якої є:

- визнання відповідачем факту вчинення порушення, зазначеного в попередніх висновках;
- визнання відповідачем розміру штрафу;
- зменшення розміру штрафу на 15 відсотків, який мав бути накладений у випадку незастосування процедури врегулювання органом Комітету.

З метою забезпечення прав відповідача та уникнення перевищення повноважень Комітетом угода про врегулювання у справах затверджується господарським судом. Відповідні зміни вносяться до Господарського процесуального кодексу України.

Законопроектом вдосконалюється процедура звільнення від відповідальності, яка виписана у відповідності до Директиви №2019/1. Конкретизуються вимоги до заявника: розкриття антиконкурентних узгоджених дій, припинення участі в таких діях, співпраця з органами Комітету та надання доказів, які відсутні в Антимонопольного комітету України чи його територіального відділення. Встановлюють випадки при яких суб'єкт господарювання не може бути звільнений від відповідальності та конкретизуються шляхи співпраці з Комітетом.

Окрім повного звільнення від відповідальності запроваджується часткове звільнення від відповідальності - зменшення розміру штрафу (першому – до 50%, другому – до 30%, наступним – до 20%).

Стаття 55 Закону України «Про захист економічної конкуренції» приводиться у відповідність до Директиви Європейського Парламенту та Ради 2014/104/ЄС від 26 листопада 2014 року про деякі правила, що регулюють позови про відшкодування шкоди за національним законодавством за порушення положень законодавства про конкуренцію держав-членів та Європейського Союзу. Завдані порушення збитки відшкодовуються у розмірі завданої шкоди. З метою стимулювання суб'єкта господарювання, який повністю звільнений від відповідальності, звертатися із заявою про звільнення від відповідальності встановлюється особливий порядок відшкодування збитків – спочатку лише його покупцям або постачальникам, а іншим особам - лише якщо відшкодування збитків не може бути отримане від інших суб'єктів господарювання, які були відповідачами в одній справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Такий порядок зменшить велику кількість цивільних позовів, які будуть базуватися на визнанні порушення суб'єктом господарювання, саме до цього учасника картелю.

3.6. Запровадження солідарної відповідальності учасників групи компаній – єдиного суб'єкта господарювання.

Серед найбільш резонансних справ, які розслідує і за якими приймає рішення про накладення штрафів Комітет, є порушення, вчинені групою суб'єктів господарювання. Водночас, Закон України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) у чинній редакції, дозволяючи притягувати до відповідальності групу суб'єктів господарювання (суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю, які утворюють єдиний суб'єкт господарювання), але при цьому, штрафи мають накладатися на кожного учасника групи окремо (тобто, відповідальність має частковий характер), що,

ураховуючи скоординованість антиконкурентних дій таких суб'єктів з єдиного центру, робить індивідуальне обчислення таких штрафів проблематичним.

Крім того, під час оскарження рішень Комітету в судах судді відмовляються об'єднувати справи щодо порушень, вчинених групою суб'єктів господарювання, в одне провадження та розглядають накладання штрафів по кожному учаснику узгоджених дій (незважаючи на їх належність до групи компаній – єдиного суб'єкта господарювання) в окремих судових провадженнях. Як наслідок, враховуючи різний склад суду по кожному провадженню, трапляються випадки скасування рішення Комітету в частині одних суб'єктів господарювання та залишення його в силі по відношенню до інших суб'єктів господарювання, незважаючи на те, що порушення законодавства про захист економічної конкуренції було єдиним, за участю всіх зазначених суб'єктів. Така практика призводить до неефективності судового розгляду, нераціонального використання ресурсів Комітету та до суперечливого правозастосування: в окремих випадках рішення Комітету про притягнення до відповідальності за антиконкурентні узгоджені дії може визнаватися недійсним щодо всіх учасників таких дій, крім одного, що створює абсурдну ситуацію «одноосібної змови».

Законопроектом передбачається встановлення *солідарної відповідальності* суб'єктів господарювання, що входять до групи компаній, яка вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, коли штраф накладатиметься Комітетом на групу суб'єктів господарювання в особі окремих юридичних або фізичних осіб, які безпосередньо вчинили порушення або мають права, без яких вчинення порушення було б неможливим, або отримали чи можуть отримати переваги у конкуренції чи інші вигоди, виходячи із змісту такого виду відповідальності, і може бути стягнутий з будь-якої особи (осіб), яка входить до складу групи компаній, у повному розмірі. Встановлення солідарної відповідальності у випадку притягнення до відповідальності групи компаній, що становить єдиний суб'єкт господарювання, відповідає законодавству про конкуренцію та практику застосування Європейського Союзу. Наприклад, у рішенні по справі C-97/08, *Akzo Nobel NV and Others v Commission of the European Communities* (рішення від 10.09.2009), в якій групу компаній Akzo Nobel було притягнуто до відповідальності за узгоджені дії на ринку хлориду, Суд ЄС зазначив, що обов'язок із сплати накладеного штрафу кожного учасника групи є солідарним (англ. *joint and several*).

Також, запроваджується субсидіарна відповідальність щодо сплати штрафу, яку несуть солідарно правонаступники відповідача, засновники (учасники), що входять до групи, яка визнається суб'єктом господарювання, якщо стягнення з особи накладеного органами Антимонопольного комітету України штрафу є неможливим внаслідок припинення такої особи, доведення до банкрутства або недостатності майна в результаті дій його засновників (учасників, акціонерів), які мають право давати обов'язкові для відповідача вказівки.

3.7. Фінансова незалежність

Встановлення розмірів оплати праці працівників та уповноважених осіб Комітету на законодавчому рівні покликане забезпечити достатні матеріальні умови для незалежного виконання ними службових обов'язків з урахуванням характеру та інтенсивності роботи, стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності та сумлінну працю, компенсувати фізичні та інтелектуальні затрати працівників (стаття 30 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»).

Окрім того, такі зміни розроблені на виконання положень Меморандуму з МВФ щодо забезпечення фінансової та операційної незалежності Комітету.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У цій сфері правового регулювання діють такі Закони України:

«Про Антимонопольний комітет України»; «Про захист економічної конкуренції»; Господарський процесуальний кодекс;; «Про доступ до судових рішень», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»; «Про нотаріат»; «Про Національну поліцію».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

5.1. Посадові оклади

Особливості спеціального статусу Комітету обумовлюються його завданнями та повноваженнями, в тому числі роллю у формуванні конкурентної політики, і полягають, зокрема, у спеціальних процесуальних засадах діяльності Комітету, наданні соціальних гарантій, охороні особистих і майнових прав працівників Комітету на рівні з працівниками правоохоронних органів, в умовах оплати праці.

Одним із ключових принципів діяльності Комітету є належні гарантії його незалежності.

Серед таких гарантій є умови оплати праці, які повинні:

- забезпечувати достатні матеріальні умови для належного виконання ними службових обов'язків з урахуванням специфіки, інтенсивності та характеру роботи;
- забезпечувати добір та комплектування Комітету висококваліфікованими кадрами та їх збереження;
- стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності;
- компенсувати фізичні та інтелектуальні затрати працівників.

За результатами аналізу конкурсів на зайняття вакантних посад Комітету, звільнень працівників з Комітету вбачається:

- низька активність осіб, які бажають брати участь у конкурсах;
- відсутність намірів молодих спеціалістів формувати свою майбутню трудову діяльність у Комітеті;

- стабільно високий відсоток плинності кадрів Комітету.

Однією з найголовніших причин цих негативних для Комітету явищ є низький розмір посадових окладів працівників Комітету та, відповідно, заробітних плат.

Два роки поспіль найкращі міжнародні експерти у галузі економіки та конкуренції постійно звертають увагу на недостатність фінансування Комітету, що не сприяє його незалежності та неупередженості при виконанні функцій.

Такі доведені граничні обсяги видатків на 2019-2021 роки нівелюють можливість виконання рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР), а саме недостатнє фінансування не дозволить Уряду України виконати надані рекомендації ОЕСР (2016 – рекомендація № 5.1.1 ("Забезпечити автономію АМКУ та надати належні ресурси, щоб АМКУ міг підтримувати високі стандарти діяльності під час виконання своєї місії"), створити належні умови праці для працівників системи органів Комітету. (Як відзначено у п. 5.1.1 Звіту ОЕСР 2016, «Платня й умови роботи в усіх підрозділах АМКУ мають бути конкурентними в порівнянні з відповідними міністерствами й регуляторами, які займаються складними економічними питаннями, судами, та до певної міри приватними структурами»).

У 2021 середньомісячна заробітна плата на одного працівника Комітету становить році складає лише 21,67 тис гривень (порівняно з іншими органами, для прикладу: у НАБУ – 90,587 тис гривень, у ДБР – 82,134 тис гривень, у НКРЕКП – 76,0476 тис гривень, у НАЗК – 51,821 тис гривень, у Рахунковій палаті – 34,144 тис гривень, Мінекономіки – 35,062 тис гривень), що значно менше, ніж в інших державних органах. Доведений рівень оплати праці фактично унеможливорює забезпечення незалежності Антимонопольного комітету України, належне виконання існуючих та впровадження нових функцій та унеможливить подальший розвиток Комітетом конкурентної політики і національного законодавства з урахуванням рекомендацій ОЕСР.

З метою збереження кадрового складу Комітету та підвищення привабливості Комітету як органу для працевлаштування і, як наслідок, забезпечення належного виконання Комітетом поставлених державою завдань на належному рівні існує нагальна потреба у збільшенні розміру посадових окладів працівників Комітету.

Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

Фінансово-економічні розрахунки додаються.

5.2. Зменшення кількості заяв на концентрацію та збільшення плати за подачу заяв про надання дозволу на концентрації, узгоджені дії, надання висновків (попередніх висновків)

У 2020 році Комітетом розглянуто 602 заяви у процесі контролю за концентрацією суб'єктів господарювання, що на 13% більше, ніж у 2019 році (532 заяви).

Відповідно до річних звітів Антимонопольного комітету України за 2019- 2020 роки кількість наданих дозволів на концентрацію відображена в Таблиці 1:

Таблиця 1. Кількість наданих дозволів за концентрацію протягом 2016-2020 рр.

Період	Всього надано дозволів, шт.	Сума сплачених коштів за заявами, по яких було надано дозвіл, грн
2016	441	8 996 400
2017	602	12 280 800
2018	447	9 118 800
2019	439	8 955 600
2020	477	10 852 800
Мінімальне	439	8 955 600

Відповідно до проаналізованих заяв на концентрацію за I півріччя 2020 року, 44% заяв потрапили б під нові пороги, які пропонуються встановити Комітетом, а також 9% не можливо визначити за відсутності даних.

Окрім цього, у разі введення порогів, орієнтованих саме на об'єкт придбання в Україні ("local nexus") для отримання дозволу на концентрацію звертатимуться суб'єкти, яким раніше такий дозвіл не був необхідним.

Отже, з урахуванням запропонованих змін до Закону, що стосуються зміни фінансових порогів для подання заяви про надання дозволу на концентрацію, узгоджені дії, орієнтовно мінімальна кількість заяв, що надходитимуть до Комітету становитиме щонайменше 50% від мінімальної кількості заяв, по яких було надано дозвіл за останні чотири роки – 219 шт.

Таким чином, збільшивши плату за подання заяв про надання дозволу на концентрацію до 2500 неоподаткованих мінімумів (42 500 грн), суб'єктами буде сплачено щонайменше 9,3 млн грн, за аналогічного ринкового стану економіки, що свідчить про відсутність негативного впливу на надходження до бюджету від запропонованих змін.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту дозволить:

- підвищити ефективність державного захисту економічної конкуренції, в тому числі кращому виявленню, розслідуванню та припиненню порушень законодавства про захист економічної конкуренції, завдяки запровадженним правовим інструментам;

- сфокусувати діяльність Комітету на більш пріоритетних завданнях;

- зменшити навантаження на судові органи;

— наблизити національне законодавство до законодавства ЄС.

Народні депутати України

Р. ПІДЛАСА

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ПІДЛАСА РОКСОЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000CA3155001F67A001
Дійсний до: 08.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 100д9/1-2021/139678 від 23.04.2021

487251